

Sygn. akt I ACa 585/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Monika Koba (spr.)
Sędziowie:	SA Andrzej Lewandowski SA Dorota Gierczak
Protokolant:	stażysta Małgorzata Pawlak

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2012 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości Zakładów (...) w G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 12 kwietnia 2012 r. sygn. akt I C 138/10

I/ oddała apelację;

II/ zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.472 (pięć tysięcy czterysta siedemdziesiąt dwa) złote tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt I ACa 585/12

UZASADNIENIE

Powód Syndyk Masy Upadłości Zakładów (...) w G. domagał się zasądzenia od Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta G. kwoty 706 500 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 stycznia 2010 r. do dnia zapłaty tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości – działki gruntu nr (...) położonej przy ul. (...) w G. wraz z posadowionym na niej budynkiem za okres od listopada 1998r do lipca 2009r .

Pozwany wniósł o odrzucenie pozwu z uwagi na prawomocne rozstrzygnięcie sporu między stronami, ewentualnie o oddalenie powództwa podnosząc zarzuty braku legitymacji biernej i przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

Sąd I instancji ustalił, że Zakłady (...) - Przedsiębiorstwo Państwowe w G. zrzekły się w dniu 27 kwietnia 1993 roku prawa wieczystego użytkowania nieruchomości gruntowej zabudowanej o pow. 24.861 m², dla której Sąd Rejonowy w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...), na rzecz Skarbu Państwa. Decyzją Urzędu Rejonowego w G. nr G.G.II- (...) z dnia 6 października 1995 roku nieruchomość obejmująca działkę nr (...) o powierzchni 2112 m² obręb 100 ark mapy 1 wraz z budynkiem została przekazana w zarząd (...) Centrum (...) w D. na czas nieoznaczony z przeznaczeniem na siedzibę Zakładów (...) w G.. Pismem z dnia 16 marca 1998 roku powód wezwał Skarb Państwa do zwrotu spornej nieruchomości, zaś w dniu 22 czerwca 1998 roku Syndyk Masy Upadłości Zakładów (...) - Przedsiębiorstwa Państwowego w G. wniósł powództwo przeciwko Skarbowi Państwa o ustalenie nieważności jednostronnej czynności prawnej zrzeczenia się prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, zaś w dniu 5 listopada 1998 roku rozszerzył powództwo o żądanie nakazania pozwanemu Skarbowi Państwa wydania zajmowanej nieruchomości gruntowej. W dniu 16 listopada 1998 roku pozwany dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Z dniem 1 stycznia 1999 roku uprawnienia organu, który utworzył (...) Centrum (...) w D. przejęło Województwo (...) zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 13 października 1998 roku - przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. nr 133, poz. 872, ze zm.). Jednocześnie z dniem 1 stycznia 1999 roku mienie Skarbu Państwa będące we władaniu (...) Centrum (...) w D. z mocy prawa stało się własnością Województwa (...), co w drodze decyzji administracyjnej miał stwierdzić wojewoda. W dniu 16 lutego 2000 roku Prezydent Miasta G. wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej złożył oświadczenie w formie aktu notarialnego potwierdzające zgodę na dokonanie czynności prawnej zrzeczenia się prawa użytkowania wieczystego i własności m.in. przedmiotowej nieruchomości. Decyzją z dnia 4 kwietnia 2001 roku GN-VI- (...) -20/115/01/IC Wojewoda (...) stwierdził, że z dniem 1 stycznia 1999 roku mienie Skarbu Państwa będące we władaniu (...) Centrum (...) w D. stało się z mocy prawa mieniem Województwa (...). Wojewoda stwierdził, że w skład tego mienia wchodzi: nieruchomość gruntowa zabudowana położona w G. przy ul. (...) stanowiąca według danych ewidencji gruntów działkę nr (...) o powierzchni 0,2112 ha obręb 100 ark mapy 1, dla której w Sądzie Rejonowym w Gdańsku urządzona jest księga wieczysta Kw (...), a także budynki i inne budowle trwale połączone z w/w nieruchomością gruntową zgodnie z załączonym protokołem zdawczo-odbiorczym z dnia 12 lutego 2001 roku i załącznikami do tego protokołu. Integralną część decyzji Wojewody stanowił protokół zdawczo - odbiorczy z dnia 12 lutego 2001 roku, w którym przekazano Województwu (...) mienie (...) Centrum (...) w D., w tym w/w nieruchomość Zakładów (...) w G. ul. (...), działka nr (...). Województwo (...) zostało ujawnione jako właściciel powyższej nieruchomości.

Wyrokiem z dnia 29 lipca 2002 roku w sprawie I ACa 799/02 Sąd Apelacyjny w Gdańsku ustalił, że nieważna jest jednostronna czynność prawna wyrażona w formie aktu notarialnego z dnia 27 kwietnia 1993 roku dotycząca zrzeczenia się przez Zakłady (...) - Przedsiębiorstwo Państwowe w G. na rzecz Skarbu Państwa prawa użytkowania wieczystego zabudowanej działki nr (...) położonej w G. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą nr KW (...) oraz prawa własności budynków i budowli stanowiących odrębną nieruchomość usytuowanych na tej działce. Jednocześnie Sąd Apelacyjny nakazał wydanie nieruchomości powodowi. Protokołem z dnia 1 października 2002 roku Prezydent Miasta G. przekazał Syndykowi Masy Upadłości Zakładów (...) w G. zabudowaną nieruchomość w postaci działki nr (...) o powierzchni 22 360 m². W protokole tym wskazano, że działka nr (...) o powierzchni 2112 m² powstała z podziału działki nr (...) została przekazana decyzją Wojewody (...) Nr GN-VI- (...) -20/115/01/JC z dnia 4 kwietnia 2001 roku na rzecz Województwa (...) i została wpisana do księgi wieczystej nr (...). W dniu 17 września 2003 roku Skarb Państwa - Prezydent Miasta G. złożył do Ministra Skarbu Państwa wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody (...) z dnia 4 kwietnia 2001 roku nr GN-VI- (...) -20/115/01/IC dotyczącej przekazania z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 roku mienia Skarbu Państwa, działki położonej w G. przy ul. (...) - oznaczonej nr 14/14 o powierzchni 2112 m² będącej we władaniu (...) Centrum (...) w D. na własność Województwa (...). W 2003 - 2004 roku toczyły się pomiędzy stronami rozmowy dotyczące przedstawienia propozycji nieruchomości zamiennych w zamian za nieruchomość położoną przy ul. (...) w postaci działki (...). Decyzją z dnia 19 kwietnia 2004 roku Minister Skarbu Państwa stwierdził nieważność decyzji Wojewody (...) z dnia 4 kwietnia 2001 roku stwierdzającej nabycie przez Województwo (...) z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 roku mienia Skarbu

Państwa będącego we władaniu (...) Centrum (...) w D., w skład którego wchodzi nieruchomość gruntowa zabudowana położona G. przy ul. (...) stanowiąca działkę nr (...) o powierzchni 0,2112 ha obręb 100, ark mapy 1, dla której Sąd Rejonowy w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) oraz budynki i budowle trwale z tą nieruchomością gruntową połączone. Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2005 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w sprawie (...)/Wa 634/05 uchylił zaskarżoną decyzję Ministra Skarbu Państwa z dnia 11 października 2004 roku i decyzję Ministra Skarbu Państwa z dnia 19 kwietnia 2004 roku. Postanowieniem z dnia 11 października 2004 roku w sprawie II Co 234/03 Sąd Rejonowy w Gdańsku w sprawie z wniosku wierzyciela Syndyka Masy Upadłości Zakładów (...) w G. przeciwko dłużnikowi Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta G. o egzekucję świadczenia niepieniężnego dotyczącego wydania nieruchomości wymierzył Prezydentowi Miasta G. grzywnę w kwocie 1 000 zł. Postanowieniem z dnia 23 maja 2005 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił zażalenie na postanowienie z dnia 11 października 2004 roku. Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2005 roku wydanym przez Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie I C 1684/03 Sąd zasądził od pozwanego Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta G. na rzecz powoda Syndyka Masy Upadłości Zakładów (...) w G. kwotę 244 737,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2003 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu. Pozew ten dotyczył wynagrodzenia za korzystanie bez tytułu prawnego z nieruchomości pozwanego o powierzchni 22.360 m² w okresie od lipca 1998 roku do końca września 2003 roku. Wyrokiem z dnia 28 października 2005 roku w sprawie I ACa 837/05 Sąd Apelacyjny w Gdańsku zmienił zaskarżony wyrok z dnia 31 stycznia 2005 roku w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę 46 508,98 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lipca 2003 roku, zaś w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Decyzją z dnia 8 listopada 2006 roku znak (...) - 109/06 Wojewoda (...) stwierdził nieważność decyzji Kierownika Urzędu Rejonowego w G. z dnia 6 października 1995 roku o przekazaniu przedmiotowej nieruchomości w zarząd (...) Centrum (...) w D.. Decyzja ta została utrzymana w mocy przez Ministra Budownictwa decyzją z dnia 17 stycznia 2007 roku. Decyzją z dnia 7 grudnia 2007 roku nr (...) Minister Skarbu Państwa stwierdził nieważność decyzji Wojewody (...) z dnia 4 kwietnia 2001 roku (GN-VI- (...)) stwierdzającej nabycie przez Województwo (...) z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 roku mienia Skarbu Państwa będącego we władaniu (...) Centrum (...) w D. w skład którego wchodzi nieruchomość gruntowa zabudowana położona w G. przy ul. (...) stanowiąca według danych ewidencji gruntów jako działkę (...) o powierzchni 0,212 ha obręb 100 ark. mapy 1, dla której w Sądzie Rejonowym w Gdańsku prowadzona jest księga wieczysta Kw nr (...) oraz budynki i budowle trwale z tą nieruchomością gruntową połączone. Decyzją z dnia 12 maja 2008 roku Minister Skarbu Państwa utrzymał w mocy decyzję Ministra Skarbu Państwa z dnia 7 grudnia 2007 roku.

Protokołem zdawczo - odbiorczym z dnia 10 sierpnia 2009 roku zawartym pomiędzy (...) Zakładami (...) Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w G., które działały w imieniu Województwa (...) a Skarbem Państwa - Prezydentem Miasta G. i Syndykiem Masy Upadłości Zakładów (...) w G. (...) Zakłady (...) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej przekazał na rzecz Skarbu Państwa i równocześnie Skarb Państwa przekazał sporną nieruchomość Syndykowi Masy Upadłości Zakładów (...) w G. - użytkownikowi wieczystemu działki nr (...) oraz właścicielowi budynku na niej położonego. Pismem z dnia 7 stycznia 2010 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty w terminie do dnia 25 stycznia 2010 roku kwoty 706 505 zł tytułem wynagrodzenia za korzystanie bez tytułu prawnego z nieruchomości składającej się z prawa wieczystego użytkowania działki gruntu nr (...) o powierzchni 2.112 m², położonej przy ul. (...) w G. i prawa własności wzniesionego na tej działce budynku o powierzchni użytkowej 1.498 m² za okres od listopada 1998 roku do lipca 2009 roku tj. przez 129 miesięcy. Wysokość wynagrodzenia możliwego do uzyskania z tytułu oddania do korzystania nieruchomości położonej w G. przy ul. (...) o powierzchni 2112 m² wynosiła: za miesiąc grudzień 2007 roku 10 000 zł miesięcznie, w okresie od 1 stycznia 2008 roku do 30 listopada 2008 roku - 10 000 zł miesięcznie, w okresie od 1 grudnia 2008 roku do 30 listopada 2009 roku - 10 250 zł miesięcznie i od 1 grudnia 2009 roku do 10 sierpnia 2010 roku po 10 680 zł miesięcznie.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego w postaci dokumentów złożonych do akt sprawy, których autentyczność nie była przez strony kwestionowana. Sąd przeprowadził także dowód z opinii biegłego na okoliczność ustalenia wysokości odszkodowania za bezumowne korzystanie z działki nr (...) położonej w G. przy ul. (...) o powierzchni 2.112 m² za okres od grudnia 2007 roku

do dnia 10 sierpnia 2010 roku i wskazania wysokości odszkodowania za poszczególne miesiące i uznał tę opinię za wiarygodną, w sposób drobiazgowy i czytelny przedstawiającą wysokość odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości powoda za poszczególne miesiące.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał powództwo za nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji oceniał wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu w części, w jakiej powód domagał się wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości o powierzchni 2112 m², stanowiącej działkę nr (...) w okresie od listopada 1998 roku do września 2002 roku. Zdaniem Sądu zarzut niedopuszczalności drogi sądowej w tym zakresie był niezasadny. Postępowanie sądowe i prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 31 stycznia 2005 roku w sprawie I C 1684/03 zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 października 2005 roku, sygn. akt I ACa 837/05 nie dotyczył bowiem odszkodowania za bezumowne korzystanie z działki nr (...) o powierzchni 2112 m², a jedynie tej części nieruchomości, która po wyroku Sądu Apelacyjnego Gdańsku z dnia 29 lipca 2002 roku sygn. akt I ACa 799/02 została przez pozwanego powodowi wydana protokołem z dnia 1 października 2002 roku tj. działki (...) o powierzchni 22.360 m², co wynika jednoznacznie z treści pozwu jak i opinii biegłego J. M., który był powoływany w tamtym postępowaniu do oszacowania należnego powodowi wynagrodzenia. Brak więc było podstaw w ocenie Sądu orzekającego do uznania, że zaszła przesłanka z art. 199 § 1 pkt 2 kpc skutkująca odrzuceniem pozwu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. Skarb Państwa dopiero w wykonaniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 lipca 2002 roku (sygn. akt I Aca 799/02) dokonał w dniu 10 sierpnia 2009 roku zwrotu nieruchomości w postaci działki nr (...) o powierzchni 2.112 m². Mając na uwadze żądanie pozwu należało więc zdaniem Sądu Okręgowego rozważyć w pierwszej kolejności, czy pozwany był samoistnym posiadaczem przedmiotowej nieruchomości, a jeżeli tak to czy był posiadaczem w dobrej, czy w złej wierze. Okoliczność ta warunkuje bowiem odpowiedzialność cywilnoprawną pozwanego za wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy stosownie do art. 225 w zw. z art. 224 § 2 kc. Kwalifikacja władania nieruchomością przez Skarb Państwa jako posiadania samoistnego nie jest uzależniona sposobu wejścia we władanie rzeczą (w ramach imperium lub dominium) lecz wyłącznie od tego, jak jest ono wykonywane. Dla przyjęcia samoistności posiadania konieczne jest wykonywanie przez posiadacza czynności faktycznych wskazujących na samodzielny, rzeczywisty i niezależny od woli innej osoby stan władztwa. Wszystkie dyspozycje posiadacza powinny zatem swoją treścią odpowiadać dyspozycjom właściciela. Zdaniem Sądu Okręgowego ustalone w sprawie okoliczności faktyczne takie jak przekazanie nieruchomości Województwu (...), objęcie nieruchomości przez ten podmiot w posiadanie, korzystanie z niej z wyłączeniem pozwanego do 10 sierpnia 2009 roku, dysponowanie tą nieruchomością świadczą o samoistnym charakterze posiadania, ale nie przez pozwanego Skarb Państwa - Prezydenta Miasta G., lecz przez Województwo (...). W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał, aby Skarb Państwa - Prezydent Miasta G. faktycznie władał nieruchomością stanowiącą działkę nr (...) położoną przy ul. (...) w okresie objętym pozwem. Sam przyznał wręcz, że sporna nieruchomość znajdowała się w posiadaniu Województwa (...). Prawomocny wyrok nakazujący pozwanemu Skarbowi Państwa wydanie spornej nieruchomości nie rozstrzyga prejudycjalnie o legitymacji biernej pozwanego w procesie o wynagrodzenie za korzystanie z nieruchomości, wyrok w procesie windykacyjnym zapadł w dniu 29 lipca 2002 roku, natomiast żądanie wynagrodzenia za korzystanie z przedmiotowej nieruchomości dotyczy okresu od listopada 1998 roku do lipca 2009 roku. Odwołując się do poglądu Sądu Najwyższego, Sąd Okręgowy wskazał, że roszczenia uzupełniające jakkolwiek związane są z powództwem windykacyjnym to jednak legitymacja bierna i czynna związana z dochodzeniem tych roszczeń nie zawsze pokrywa się z legitymacją bierną i czynną dotyczącą roszczenia windykacyjnego. Decyzja Kierownika Urzędu Rejonowego w G. z dnia 6 października 1995 roku oddawała w zarząd (...) w D. a z dniem 1 stycznia 1999 roku stwierdzono z mocy prawa, że nieruchomość ta stanowi mienie Województwa (...). Z tym zatem dniem Województwo (...) władało tą nieruchomością jak właściciel. Powód miał tego świadomość co najmniej od momentu wydania mu pozostałej części nieruchomości o powierzchni 22.360 m² składającej się z działek nr (...). Województwo (...) chociaż nigdy nie stało się właścicielem przedmiotowej nieruchomości władało nią jak właściciel - było jej posiadaczem samoistnym do dnia 10 sierpnia 2009 roku, kiedy zwróciło nieruchomość

powodowi. Województwo (...) jako właściciel zostało wpisane do rejestru gruntów i księgi wieczystej. Podstawę do traktowania przedmiotowej nieruchomości jako swojej własności dawało przekonanie, że przed dniem 1 stycznia 1999 roku nieruchomość ta stanowiła własność Skarbu Państwa i jako mienie Skarbu Państwa będące we władaniu (...) Centrum (...) w D. stało się z mocy prawa z dniem 1 stycznia 1999 roku mieniem Województwa (...). Decyzja Wojewody z dnia 4 kwietnia 2001 roku to przekonanie potwierdziła. Jednakże decyzja ta nie spowodowała zmian w prawie własności przedmiotowej nieruchomości, gdyż miała ona charakter deklaracyjny, a nie konstytutywny i nie stanowiła podstawy nabycia prawa własności działki nr (...). Następnie zaś Minister Skarbu Państwa stwierdził jej nieważność decyzją z dnia 7 grudnia 2007 roku, co oznacza że decyzja ta i jej prawne konsekwencje zostały wyeliminowane z obrotu prawnego ze skutkiem ex tunc. Powyższe decyzje wraz z nieważną decyzją Kierownika Urzędu Rejonowego w G. z dnia 6 października 1995 roku nie wywołały zatem żadnych skutków prawnych, lecz odniosły określone skutki w sferze faktycznej, gdyż doprowadziły do utraty posiadania samoistnego przez pozwanego Skarb Państwa. Dla kwalifikacji określonego władztwa nad rzeczą jako posiadania samoistnego nie ma znaczenia, czy posiadacz jest rzeczywiście właścicielem rzeczy, lecz to czy władza nią faktycznie jak właściciel. Okoliczności sprawy, wskazują, że pozwany Skarb Państwa nie był ani posiadaczem samoistnym ani zależnym działki nr (...) przy ul. (...). Województwo (...) chociaż nigdy nie stało się właścicielem przedmiotowej nieruchomości władało nią jak właściciel do dnia 10 sierpnia 2009 roku, co potwierdzili pełnomocnicy obu stron na rozprawie w dniu 30 listopada 2011 roku. Pozwany Skarb Państwa - Prezydent Miasta G. nie miał wpływu na to, kiedy Województwo (...) wyda powodowi sporną nieruchomość. Zatem pozwany Skarb Państwa - Prezydent Miasta G. nie może być biernie legitymowanym w powództwie opartym na art. 224 § 2 kc.

Sąd Okręgowy podzielił również zarzut pozwanego co do przedawnienia dochodzonego roszczenia za okres sprzed 3 lat od wniesienia pozwu tj. od listopada 1998 roku do stycznia 2007 roku, stwierdził bowiem, że roszczenie przedsiębiorcy o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości przez inny podmiot przedawnia się w terminie 3 lat. Dla zastosowania trzyletniego terminu przedawnienia z art. 118 kc wystarczy bowiem, że działalność gospodarczą prowadzi tylko strona dochodząca roszczenia, które wiąże się z tą działalnością, co ma miejsce w sprawie. Dla kwalifikacji roszczenia jako związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 kc nie ma znaczenia charakter prawny leżącego u jego podstaw zdarzenia. O działalności gospodarczej przedsiębiorcy można zaś mówić wtedy, gdy dokonuje on czynności wchodzących w zakres jego działalności gospodarczej, tj. takich, które pozostają w funkcjonalnym związku z tą działalnością i są realizacją zadań danego przedsiębiorstwa w celu osiągnięcia określonej korzyści. W ocenie Sądu I instancji roszczenie za bezumowne korzystanie z rzeczy jest związane z aktywnością powoda i z tych też względów przedawnia się ono w okresie 3 lat. Nawet jednak przyjmując za uzasadniony pogląd o 10 letnim terminie przedawnienia roszczeń o bezumowne korzystanie z nieruchomości, oznaczałoby to, że powód mógłby domagać się jedynie wynagrodzenia za okres po 28 stycznia 2000 roku, gdyż pozew wniesiono w dniu 28 stycznia 2010 roku. Powód zachował bowiem roczny termin przewidziany w art. 229 kc od dnia zwrotu rzeczy tj. 10 sierpnia 2009 roku, w którym właściciel może dochodzić wynagrodzenia za cały nie przekraczający jednak 10 lat czas korzystania z jego rzeczy przez posiadacza w złej wierze. Roszczenie właściciela nieruchomości przeciwko samoistnemu posiadaczowi w złej wierze może być dochodzone odrębnie, niezależnie od roszczenia windykacyjnego lub negatoryjnego i podlega ocenie pod kątem przedawnienia na podstawie art. 118 kc stosowanego łącznie z art. 229 kc. Oznacza to, że roszczenie powyższe przedawnia się z upływem 10 lat, począwszy od dnia w którym uprawniony mógł domagać się zaspokojenia, jednak nie później niż w ciągu roku od dnia zwrotu nieruchomości. Przepis art. 229 kc nie przedłuża ogólnego terminu przedawnienia roszczeń, a jedynie skraca termin dochodzenia roszczeń nieprzedawnionych.

Z uwagi na brak legitymacji procesowej biernej po stronie pozwanego, jak i z uwagi na skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia Sąd orzekający powództwo oddalił. O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął stosując zasadę odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc).

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją powód w całości i wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, wniósł nadto o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Skarżący zarzucił:

1. poczynienie błędnych ustaleń faktycznych polegających na:

- uznaniu, że powód jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą, a jego roszczenie pozostaje w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, podczas gdy powód jest syndykiem masy upadłości przedsiębiorstwa, które od dnia ogłoszenia upadłości nie prowadzi działalności gospodarczej, działającym we własnym imieniu i w interesie wierzycieli upadłego;

- pominięciu bezspornej okoliczności, że wydzielenie działki nr (...) o pow. 2.112 m² z większej nieruchomości tj. działki o nr (...) objętej księgą wieczystą Kw nr (...) Sądu Rejonowego w Gdańsku, nastąpiło w toku procesu przeciwko pozwanemu o wydanie całej nieruchomości powodowi wobec bezwzględnej nieważności czynności prawnej zrzeczenia się przez Zakłady (...) w G. prawa użytkowania wieczystego i prawa własności tej nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa, a zatem pozwany wyzbył się posiadania części nieruchomości będąc w złej wierze co do przysługiwania Skarbowi Państwa prawa własności tej nieruchomości, przez co doprowadził do wydania naruszającej prawo decyzji administracyjnej z dnia 4 kwietnia 2001 r. o nabyciu z dniem 1 stycznia 1999 r. prawa własności przez Województwo (...), a nadto pomimo prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, Wydział I Cywilny z dnia 29 lipca 2002 r. sygn. akt I ACa 799/02 zobowiązującego pozwanego do wydania powodowi całej nieruchomości oraz toczącego się postępowania egzekucyjnego dokonał wydania działki (...) dopiero w dniu 10 sierpnia 2009 r., przy czym wyeliminowanie z obrotu prawnego decyzji administracyjnych naruszających prawo również leżało w kompetencji pozwanego Skarbu Państwa;

- pominięciu okoliczności, że Województwo (...) w związku z wydaniem bez podstawy prawnej decyzji Wojewody (...) z dnia 4 kwietnia 2001 r., która na skutek zawinionego działania pozwanego, z naruszeniem prawa stwierdziła nabycie przez Województwo (...) prawa własności nieruchomości, co do której powodowi przysługiwało prawo użytkowania wieczystego, do czasu prawomocnego stwierdzenia nieważności przedmiotowej decyzji administracyjnej mogło uważać się za samoistnego posiadacza w dobrej wierze;

- pominięciu okoliczności, że pozwany przyjmował swoją odpowiedzialność co do zasady za wydanie nieruchomości w całości powodowi, który został pozbawiony władztwa i możliwości korzystania na skutek zawinionego działania pozwanego, naruszającego przepisy prawa oraz, że pomimo obowiązku wydania powodowi nieruchomości pozwany przewlekał postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzenia nieważności wydanych decyzji, o czym świadczy między innymi to, że wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji pozwany złożył 17 września 2003 r. czyli po ponad roku od daty wydania prawomocnego wyroku z dnia 29 lipca 2002 r. Sądu Apelacyjnego w Gdańsku stwierdzającego bezwzględną nieważność zrzeczenia się prawa użytkowania wieczystego przez Zakłady (...) w G. i zobowiązującego do wydania nieruchomości na rzecz powoda, oraz wydanie powodowi nieruchomości dopiero w dniu 10 sierpnia 2009 r. pomimo, że prawomocne stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody (...) z dnia 4 kwietnia 2001 r. nastąpiło najpóźniej 12 maja 2008 r.

Skarżący zarzucił nadto naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 118 kc i 229 kc poprzez ich błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że roszczenie powoda jako związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą podlegało przedawnieniu z upływem 3 lat, lub też w przypadku uznania, że przedawnienie wynosiło lat 10, to w dacie złożenia pozwu 28 stycznia 2010 r. powód mógł się domagać jedynie zapłaty za okres po 28 stycznia 2000 r. i błędne uznanie, że termin biegu przedawnienia roszczenie powoda o zapłatę odszkodowania za cały okres, gdy z winy pozwanego był pozbawiony władztwa nad nieruchomością i możliwości korzystania z niej rozpoczął się wcześniej niż prawomocne stwierdzenie nieważności czynności prawnej zrzeczenia się praw do nieruchomości i stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnych o rzekomym nabyciu prawa własności przez Województwo (...) oraz, że art. 229 kc przewiduje jedynie maksymalny termin do dochodzenia roszczenia, a nie termin jego przedawnienia;

- art. 224 § 1 kc poprzez błędną wykładnię i art. 417 kc i 417¹ kc poprzez ich niezastosowanie i oddalenie powództwa bez rozpoznania istoty sprawy i nie uwzględnienia innej niż wynagrodzenie za korzystanie bez podstawy prawnej z cudzej

nieruchomości przez samoistnego posiadacza w złej wierze, podstawy prawnej roszczenia powoda, pomimo, że z przedstawionych przez powoda okoliczności faktycznych i dokumentów wynikało, że szkoda poniesiona przez powoda w postaci braku możliwości władania i korzystania z nieruchomości pomimo prawomocnego stwierdzenia nieważności zrzeczenia się praw do niej została spowodowana wyłącznie z winy pozwanego Skarbu Państwa, który w toku procesu o wydanie nieruchomości w złej wierze rozporządził nią jak własną, a nadto wydał decyzję administracyjną stwierdzającą bez podstawy prawnej, że nieruchomość ta stała się z mocy prawa przedmiotem prawa własności Województwa (...), a zatem podstawą prawną roszczenia powoda jest art. 417 i 417¹ kc.

3. zarzut naruszenia przepisów postępowania, w szczególności:

- art. 233 § 1 kpc i przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów poprzez dowolne i sprzeczne z zebrany materiał dowodowy, w szczególności z przedstawionymi przez powoda dokumentami przyjęcie, że pozwany nie miał legitymacji biernej w mniejszym postępowaniu, gdyż nie był samoistnym posiadaczem nieruchomości.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wbrew zarzutom apelacji podstawa faktyczna zaskarżonego orzeczenia została ukształtowana niewadliwie. Powód w apelacji mimo postawienia zarzutu naruszenia art.233§1 kpc nie podważa w istocie ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy, a nawet nie wskazuje na środki dowodowe, które zostały wadliwie ocenione. Naruszenie art.233§1 kpc nie może nastąpić przez przyjęcie, iż pozwany nie miał legitymacji biernej w postępowaniu, nie będąc posiadaczem nieruchomości w okresie objętym sporem, skoro powód nie kwestionuje faktów stojących u podstaw takiej oceny, a ocenę prawną na bazie ustalonego stanu faktycznego należy kwestionować w ramach zarzutów naruszenia prawa materialnego. Bezasadne są również zarzuty dotyczące pominięcia przez Sąd Okręgowy przy ustaleniach faktycznych okoliczności szczegółowo opisanych w punkcie 2 apelacji. Sąd Okręgowy poczynił ustalenia faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, której przedmiotem jest żądanie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, nie było natomiast rzeczą Sądu czynienie ustaleń faktycznych w zakresie żądania zasądzenia odszkodowania od pozwanego na podstawie art. 417 i 417¹ kc za wyrządzenie szkody mającej polegać na pozbawieniu powoda możliwości władania i korzystania z nieruchomości na skutek rozporządzenia przez Skarb Państwa w toku procesu, w złej wierze nieruchomością jak własną, a nadto wydania bez podstawy prawnej decyzji administracyjnej w której stwierdzono, że nieruchomość z mocy prawa stanowi własność Województwa (...). Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy dotyczą okoliczności bezspornych między stronami znajdujących oparcie w dokumentach szczegółowo przytoczonych w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, a w apelacji powód tych ustaleń nie kwestionuje. W ramach zarzutów skierowanych przeciwko podstawie faktycznej rozstrzygnięcia nie podlega też ocenie kwestia czy roszczenie dochodzone pozwem jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej ulega przedawnieniu w ciągu trzech lat. Poza sporem przecież pozostaje, że powód jest syndykiem masy upadłości przedsiębiorstwa, charakter jego działalności ukierunkowanej na zaspokojenie wierzycieli oraz przedmiot zgłoszonego żądania. Kwestionowanie przyjęcia przez Sąd Okręgowy, iż roszczenie dochodzone pozwem jest roszczeniem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej powinno być rozpatrywane w ramach zarzutu naruszenia prawa materialnego art. 118 kc, a nie w ramach zarzutów zmierzających do podważenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. W konsekwencji Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy i czyni je podstawą również własnego rozstrzygnięcia uznając, iż skarżący w apelacji skutecznie ustaleń tych nie podważył.

Sąd Apelacyjny podziela także ocenę prawną zgłoszonego żądania dokonaną przez Sąd Okręgowy i się do niej odwołuje bez potrzeby jej ponownego przytaczania. Apelacja nie dostarczyła argumentów pozwalających na odmienną ocenę prawną legitymacji biernej pozwanego czy zarzutu przedawnienia. Skuteczne dochodzenie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości wymaga ustalenia, że pozwany bez podstawy prawnej jako posiadacz samoistny lub zależny korzystał z nieruchomości powoda mimo braku tytułu prawnego (art. 224 kc, 225 kc,

230 kc). Tymczasem w rozpoznawanej sprawie poza sporem pozostawało, iż pozwany nie był posiadaczem ani samoistnym, ani zależnym spornej nieruchomości co pozbawiało go legitymacji biernej w zakresie żądania zasądzenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie. Okoliczność ta została potwierdzona przez pełnomocników obu stron na rozprawie przed Sądem Okręgowym 30 lipca 2011r (k.298), a oświadczenie to koresponduje z dokumentami stanowiącymi podstawę ustaleń faktycznych. Okoliczność ta jak się wydaje, pozostaje poza sporem również w postępowaniu apelacyjnym, skoro powód w ramach zarzutów apelacyjnych w istocie przyznaje, iż Województwo (...) było posiadaczem samoistnym spornej nieruchomości i mogło się uważać za posiadacza w dobrej wierze w związku z decyzją stwierdzającą nabycie przez Województwo (...) własności nieruchomości (k.339).

Od daty zrzeczenia się działki (...) pozostawała ona w dyspozycji Skarbu Państwa, od 6 października 1995r w zarządzie (...) Centrum (...) w D.. Taki stan rzeczy miał jednak miejsce tylko do 1 stycznia 1999r. Od tej daty uprawnienia organu założycielskiego w stosunku do (...) Centrum (...) w D. przejął Wojewoda (...). Jednocześnie uznawano, iż z mocy prawa nieruchomość ta stała się własnością Województwa (...), co decyzją deklaratoryjną z 4 kwietnia 2001r potwierdził Wojewoda (...) i co stało się podstawą wpisu Województwa (...) w księdze wieczystej. Od 1 stycznia 1999r pozwany nie był posiadaczem samoistnym nieruchomości, skoro uprawnienia organu założycielskiego w stosunku do podmiotu władającego nieruchomością przejęło Województwo (...), nie był też posiadaczem zależnym gdyż nigdy w tym charakterze nie władał spornym gruntem. Stwierdzenie nieważności decyzji z 6 października 1995r o przekazaniu nieruchomości w zarząd (...) Centrum (...) w D. (decyzja Wojewody (...) z 8 listopada 2006r oraz decyzja Ministra Budownictwa z 17 stycznia 2007r) oraz stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody (...) z 4 kwietnia 2001r o stwierdzeniu, iż nieruchomość objęta sporem przechodzi na własność Województwa (...) (decyzje Ministra Skarbu Państwa z 7 grudnia 2007r oraz z 12 maja 2008r) nie doprowadziło do żadnych zmian w zakresie posiadania nieruchomości, skoro nadal jako posiadacz samoistny władała nią Województwo (...), a jako posiadacz zależny (...) Centrum (...) w D., aż do dnia 10 sierpnia 2009r kiedy działka (...) wraz z budynkiem została wydana powodowi. Okres posiadania samoistnego występuje zatem jedynie od 27 kwietnia 1993r kiedy doszło do zakwestionowanego później zrzeczenia się nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa do 1 stycznia 1999r kiedy (...) Centrum (...) w D. zaczęło podlegać Województwu (...), które od tej daty uznawało się za właściciela nieruchomości. Co istotne, za datę zakończenia posiadania samoistnego przez pozwanego nie może być traktowany protokół zdawczo- odbiorczy z 12 lutego 2001r (k.210-211), skoro nie uczestniczył w nim w ogóle pozwany, a jedynie Dyrektor (...) Centrum (...) w D., który już wcześniej z dniem 1 stycznia 1999r podlegał Województwu (...). Mając na uwadze, iż powód domagał się wynagrodzenia za bezumowne korzystanie od listopada 1998r do lipca 2009r, samoistnym posiadaniem objęty jest okres od listopada 1998r do grudnia 1998r, jest on jednak jak trafnie przyjął Sąd Okręgowy przedawniony, skoro powód z pozwem wystąpił 28 stycznia 2010r i to niezależnie od przyjęcia, czy roszczenie dochodzone pozwem przedawnia się po trzech czy dziesięciu latach.

Apelacja kwestionując stanowisko Sądu Okręgowego przyjmując, iż pozwany nie ma legitymacji biernej w sprawie nie przedstawia żadnych argumentów w oparciu o które należałoby zająć stanowisko przeciwne. Począwszy od 1 stycznia 1999r pozwany nie władał nieruchomością objętą sporem jak właściciel, nie może być zatem kwalifikowany jako posiadacz samoistny, a przymiotu posiadacza zależnego nigdy nie posiadał. Zgodnie z art. 336 kc istotą posiadania samoistnego jest faktyczne władztwo nad rzeczą wykonywane w takich granicach w jakich uprawniony jest to czynić właściciel, a które wyznacza 140 kc. Posiadacz musi się znajdować przy tym w takiej sytuacji, która pozwala mu potencjalnie na korzystanie z rzeczy, tymczasem pozwany, ani nie korzystał ani nie miał możliwości korzystania z nieruchomości. Okoliczność, iż Województwo (...) w związku z wydaniem decyzji stwierdzającej nabycie własności mogło się uważać za posiadacza w dobrej wierze może mieć znaczenie dla dochodzenia roszczeń z tytułu bezumownego korzystania od Województwa (...), pozbawione jest jednak jurydycznego znaczenia dla oceny żądania powoda w rozpoznawanej sprawie. W konsekwencji nie sposób podzielić oceny jakoby Sąd Okręgowy naruszył art. 224 kc, a skarżący nie podaje na czym naruszenie tego przepisu miałyby polegać. Podstawą prawną rozstrzygnięcia był art.225 kc w zw z art. 224 kc, a wykładnia tych przepisów jest w pełni prawidłowa, skoro brak podstaw do zasądzenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości od podmiotu, który nie miał w okresie objętym sporem statusu posiadacza. Roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy może przysługiwać właścicielowi tylko wobec

posiadacza, który w danym okresie bez podstawy prawnej faktycznie władał rzeczą, a stan taki nie wystąpił w okolicznościach rozpoznawanej sprawy.

Okoliczność, iż Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z 29 lipca 2002r wydanym w sprawie IACa 790/02 stwierdzając nieważność czynności zrzeczenia się własności nieruchomości nakazał pozwanemu wydanie całej nieruchomości, a zatem również działki (...), która w tej dacie zgodnie z ostateczną decyzją administracyjną stanowiła własność i pozostawała w samoistnym posiadaniu Województwa (...) nie może stanowić prejudykatu w zakresie przypisania pozwanemu przymiotu posiadacza samoistnego w rozpoznawanej sprawie. Po pierwsze, wyrok zapadł 29 lipca 2002r, zatem po tej dacie mogło dojść do zmian dotyczących posiadania nieruchomości. Po drugie, wyrok ten wiąże w rozumieniu art. 365§1 kpc jedynie co do stwierdzenia nieważności czynności zrzeczenia i nakazania wydania nieruchomości, co nie musi być tożsame z istnieniem legitymacji w zakresie żądania zasądzenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2011r II CSK 464/10, Lex nr 846044, wyrok Sądu Najwyższego z 11 lutego 1998r III CKN 354/97, Lex nr 164264).

Brak legitymacji biernej pozwanego czyni w zasadzie bezprzedmiotową ocenę zarzutów powoda dotyczących przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem za wyjątkiem okresu od listopada 1998r do 1 stycznia 1999r. Mając na uwadze, iż pozew został wniesiony 28 stycznia 2010r, okres ten dotyczy roszczeń sprzed lat dziesięciu przed wniesieniem pozwu. Zarzut naruszenia art.229 kc nie został w apelacji bliżej umotywowany. Jak prawidłowo przyjął Sąd Okręgowy art. 229 kc nie przedłuża ogólnego terminu przedawnienia roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie, a jedynie skraca termin dochodzenia roszczeń jeszcze nieprzedawnionych. Stanowisko to należy uznać za utrwalone w orzecznictwie i literaturze (por. wyrok SN z 4 grudnia 1980r II CR 501/80, OSN 1981, z 9, poz 171, wyrok SN z 24 lutego 2006r II CSK 135/05 Lex nr 201025, wyrok SN z 23 marca 2007r V CSK 480/06, Lex nr 315287). Okoliczność, iż toczyły się sprawy administracyjne pozostaje bez znaczenia dla terminu przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem, skoro postępowania te nie dotyczyły faktycznego władztwa nad nieruchomością objętą sporem i uprawnień pozwanego do gruntu. Ponadto, prawomocny wyrok stwierdzający nieważność czynności zrzeczenia powód uzyskał 29 lipca 2002r czyli około osiem lat przed wniesieniem pozwu, a przedmiotem sprawy nie było odszkodowanie związane ze stwierdzeniem nieważności decyzji administracyjnych, nie można zatem terminu przedawnienia ustalać od daty wydania tych decyzji.

Sąd Apelacyjny podziela także stanowisko Sądu Okręgowego, iż roszczenie dochodzone pozwem jako związane z prowadzeniem działalności gospodarczej podlega przedawnieniu trzyletniemu. Zdaniem skarżącego na przeszkodzie przyjęciu trzyletniego terminu przedawnienia stoi szczególny status syndyka, który nie może być traktowany jak przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą.

Dla przyjęcia trzyletniego terminu przedawnienia z art. 118 kc wystarczy, że działalność gospodarczą prowadzi strona dochodząca roszczenia, które wiąże się z tą działalnością (por. wyrok Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2008r III CSK 302/07). Dla kwalifikacji roszczenia jako związanego z działalnością gospodarczą nie ma znaczenia prawny charakter leżącego u jego podstaw zdarzenia, ale jego funkcjonalny związek z działalnością gospodarczą. W konsekwencji roszczenie przedsiębiorcy o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z jego nieruchomości przez inny podmiot powinno być kwalifikowane jako związane z działalnością gospodarczą (por. uchwała Sądu Najwyższego z 16 września 2010r, III CZP 44/10, Lex nr 599797). Wbrew zarzutom apelacji szczególny status syndyka nie wyklucza, by sprawa ze stosunków cywilnych z jego powództwa nie mogła być kwalifikowana jako roszczenie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 kc (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2008r III CZP 4/08 OSNC 2009/7-8/100). Przede wszystkim syndyk z punktu widzenia procesowego jest stroną w znaczeniu formalnym, natomiast stroną w znaczeniu materialnym pozostaje upadły, który jest rzeczywistą stroną spornego stosunku prawnego. O związku roszczenia z prowadzeniem działalności gospodarczej powinien zatem decydować status upadłego jako strony w znaczeniu materialnym. Nie może być tak, że sam fakt ogłoszenia upadłości i dochodzenie roszczeń przez syndyka, a nie upadłego miał wpływać na ustawowo uregulowane terminy przedawnienia. Gdyby upadłość nie została ogłoszona, a z roszczeniami objętymi pozwem wystąpiłby upadły nie ma wątpliwości, iż powinny być one traktowane jako pozostające w związku z mieniem przedsiębiorstwa i służące zwiększeniu jego zasobów poprzez uzyskanie wynagrodzenia od podmiotu korzystającego bezumownie z mienia przedsiębiorstwa. Sam

fakt, iż roszczeń tych dochodzi syndyk oceny tej nie zmienia, zwłaszcza, że upadłość likwidacyjna zmierzająca do spieniężenia majątku i zaspokojenia wierzycieli, też jest formą prowadzenia działalności gospodarczej za upadłego zmierzającej do jej zakończenia. Nie ma przekonujących racji do przyjęcia, że działalność gospodarczą prowadzi jedynie ten kto zakłada działalność, lub z powodzeniem ją prowadzi, a nie ten, który zmierza do jej likwidacji. Skoro kwalifikacja roszczenia decydująca o terminie przedawnienia nie ulega zmianie w przypadku zmiany podmiotowej po stronie wierzyciela (por. uchwała Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003r III CZP 43/ 03 OSNC 2004, nr 10, poz 151) to tym bardziej nie ma do tego podstaw gdy w miejsce strony wchodzi jej procesowy zastępca.

Analiza akt sprawy nie pozostawia żadnych wątpliwości, iż przedmiotem żądania pozwu było wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika nie tylko w taki sposób określił podstawą faktyczną żądania, ale dodatkowo podał jego podstawę prawną (pozew k.1-6). Tak określone podstawy faktyczne pozwu nie uległy zmianie do zamknięcia rozprawy przed Sądem I Instancji, roszczenie nie było modyfikowane, ani rozszerzane, powód obok lub w miejsce roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie nie domagał się odszkodowania za szkody spowodowane wydaniem wadliwych decyzji administracyjnych, których nieważność następnie stwierdzono. Nie domagał się również odszkodowania za zawinione pozbawienie go przez pozwanego władztwa nad nieruchomością poprzez rozporządzenie nią w złej wierze w toku procesu o zapłatę czy też za przewlekłe prowadzenie postępowania administracyjnego czy przewlekłe dokonywanie czynności zmierzających do wydania nieruchomości przez Województwo (...). Brak jest zatem jakichkolwiek podstaw do czynienia Sądowi Okręgowemu zarzutu nierozpoznania istoty sprawy przez nieodniesienie się do podstawy faktycznej żądań dotyczących naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie czy zaniechanie, przy wykonywaniu władzy publicznej których podstawę prawną skarżący aktualnie upatruje w art. 417 kc i 417¹ kc.

Nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie innych podstaw faktycznych pozwu i rozważanie, czy w ramach tych podstaw powództwo mogłoby zostać uwzględnione. Tego rodzaju działanie naruszałoby treść art.321§1 kpc Sąd nie może bowiem orzekać co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem ani zasądzać ponad żądanie. Naruszałoby również prawo pozwanego do obrony, skoro nie miałyby możliwości przedstawić swojej argumentacji i dowodów na jej poparcie dowiadując się dopiero z rozstrzygnięcia Sądu, iż powództwo zostało uwzględnione w oparciu o podstawy faktyczne nieprzytoczone przez powoda.

Do Sądu należy jedynie prawna ocena materiału faktycznego, co Sąd Okręgowy w ramach wskazywanej przez powoda podstawy faktycznej w postępowaniu pierwszoinstancyjnym prawidłowo uczynił. Natomiast stanowisko skarżącego w postępowaniu apelacyjnym należy w istocie kwalifikować jako niedopuszczalną z mocy art. 383 kpc zmianę podstawy faktycznej żądania, tak bowiem należy oceniać sytuację gdy strona pod pozorem argumentacji prawnej prezentuje w istocie nowe twierdzenia faktyczne i zgłasza nowe roszczenia zmierzając do ominięcia zasady orzekania przez Sąd I Instancji o żądaniu poddanym mu pod osąd. W świetle art. 383 kpc za niedopuszczalną należy uznać dokonaną dopiero w postępowaniu apelacyjnym zmianę żądania pozwu, polegającą na wyeksponowaniu nowego uzasadnienia zgłoszonego żądania wynikającego z powołania się na przesłanki innego przepisu prawa materialnego, wskazanego jako nowa podstawa materialnoprawna dochodzonego roszczenia. W konsekwencji przytoczenie w postępowaniu apelacyjnym innych przepisów prawa materialnego aniżeli wskazywanych jako materialnoprawna podstawa żądania, a więc wskazujących na inny stan faktyczny, niż ten, na którym oparto żądanie pozwu, stanowi niedopuszczalną w postępowaniu apelacyjnym zmianę powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2009r V CSK 282/08, Lex nr 619665). Dokonanie zatem zmiany powództwa w postępowaniu apelacyjnym i jednocześnie domaganie się uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji do ponownego rozpoznania w oparciu o zarzut, iż Sąd nie rozpoznał istoty sprawy jako naruszające art.383 kpc nie może być uwzględnione.

Fakt zatem, iż doszło do wydania przez pozwanego nieważnych decyzji administracyjnych, a pozwany mając świadomość toczącego się procesu o stwierdzenie nieważności czynności zrzeczenia i wydanie nieruchomości doprowadził do stwierdzenia własności na rzecz Województwa (...) i związanych z tym perturbacji uniemożliwiających wydanie nieruchomości w zakresie działki nr (...) nie zasługuje na aprobatę, nie może być jednak okolicznością doniosłą z punktu widzenia roszczenia dotyczącego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

W tym stanie rzeczy nie podzielać zarzutów apelacji ani argumentacji przytoczonej na ich poparcie na podstawie art.385 kpc orzeczono jak w sentencji. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108§1 kpc, 98§1 i 3 kpc, 99 kpc w zw z z §6 pkt 7 w zw z §12 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz 1349 z późn zm) na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu w postępowaniu apelacyjnym.